



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการทำกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใด มนุษย์มักมีจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมนั้นหลายแบบ วัตถุประสงค์ในการแสดงพฤติกรรมหรือกระทำการกิจกรรมมีลักษณะของเป้าหมายหลายด้าน เช่นในการเรียน ผู้เรียนอาจเรียนเพื่อปริญญา เรียนเพื่อรู้ หรือเรียนเพื่อเกียรติยศและชื่อเสียง เป็นต้น นักวิชาการได้พยายามศึกษาวิเคราะห์จุดมุ่งหมายที่หลากหลายของการทำกิจกรรม เพื่อรวมกลุ่มลักษณะของเป้าหมาย วิเคราะห์วิธีที่ใช้คือการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์ พบว่าเป้าหมายของการกระทำสามารถวิเคราะห์ได้เป็น 2-3 กลุ่ม

จากผลการศึกษาของ Dweck (1986) Dweck และ Leggett (1988) พบว่า เป้าหมายที่หลากหลายในการเรียนของผู้เรียนรวมกลุ่มได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีลักษณะมุ่งแสดงตน (performance goals) และกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งการเรียนรู้ (learning goals) กลุ่มของผู้เรียนที่มีลักษณะมุ่งแสดงตน ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมแสวงหาความก้าวหน้าและการตัดสินจากผู้สอนว่าพวกเขามีความสามารถ ในขณะที่ผู้เรียน ที่มีลักษณะมุ่งการเรียนรู้มีความสนใจที่จะได้รับความรู้จริงๆ

Pintrich (Pintrich, 1989 อ้างถึงใน Seifert, 1995) พบว่าเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียนก็รวมกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีคุณลักษณะที่มีความต้องการมาจากภายใน (intrinsic desire) ซึ่งกลุ่มนี้จะมีลักษณะที่ต้องการเรียนเพื่อที่จะได้รับความรู้ และกลุ่มที่มีลักษณะที่มีความต้องการหรือเหตุผลจากภายนอก (extrinsic reason) ซึ่งกลุ่มนี้จะมีลักษณะที่ต้องการเรียนเพื่อต้องการได้รับเกรดที่ดี

จากผลการศึกษาของ Nicholls, Patashnick, และ Nolen, (1985) พบว่าเป้าหมายในการเรียนของผู้เรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีลักษณะมุ่งงาน (task oriented) กลุ่มที่มีลักษณะมุ่งตน (ego oriented) และกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งสบาย (work avoidance goals) นักเรียนกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งงานมีความสนใจที่จะได้รับความรู้หรือได้รับความสามารถ ส่วนนักเรียนกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งตนจะพยายามแสดงตนว่าดีกว่าคนอื่น และจะแสดงความสามารถออกมา และนักเรียนกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งสบายพยายามจะไม่ทำงานหนัก

จากการใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อจัดรวมกลุ่มลักษณะเป้าหมายที่หลากหลายของนักเรียน ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าผลการศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจึงสรุปรวมลักษณะของเป้าหมายในการเรียนเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆคือ **กลุ่มที่มีลักษณะมุ่งตน** ซึ่งรวมลักษณะของกลุ่มมุ่งแสดงตน กลุ่มมุ่งตน และกลุ่มที่มีความต้องการมาจากภายนอก กับ**กลุ่มที่มีลักษณะมุ่งงาน** ซึ่งเป็นการรวมลักษณะของกลุ่มมุ่งการเรียนรู้ กลุ่มมุ่งงาน และกลุ่มที่มีความต้องการมาจากภายใน จากการศึกษาที่ผ่านมาการรู้ประเภทลักษณะเป้าหมายของผู้เรียนยังไม่เพียงพอที่จะทำความเข้าใจพฤติกรรมการศึกษาของนักเรียน นักวิจัยต้องการศึกษาลักษณะของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มเป้าหมายว่ามีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง และต้องการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้เรียนกับลักษณะของเป้าหมาย โดยศึกษาลักษณะการจัดรวมกลุ่มเป้าหมายด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบแล้วนำคุณลักษณะของนักเรียนกับลักษณะของเป้าหมายมาหาความสัมพันธ์กัน ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักเรียนดังนี้ **กลุ่มของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งตน** นักเรียนมีคุณลักษณะที่สนใจในการแสดงความสามารถของตน มีความเชื่อว่าความสามารถเป็นสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลว มองสติปัญญาว่าเป็นสิ่งที่มีอยู่จำกัด มองปัญหาที่ยากเป็นเหมือนสถานการณ์ที่ล้มเหลว ใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้ที่ไม่กว้างขวาง และมองตนเองในด้านลบ ส่วน**กลุ่มของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งงาน** มีคุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยเจตนาที่ต้องการได้รับความรู้ความสามารถจริงๆ มีความเชื่อว่าความพยายามเป็นสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลว มองสติปัญญาเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ มองปัญหาที่ยากเป็นเหมือนสิ่งที่ท้าทาย ใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้ที่มีขอบการลึกล้ำ และมองตนเองในด้านดี

จากการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้เรียนกับลักษณะของเป้าหมายในการเรียนโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบและการหาความสัมพันธ์ที่ผ่านมานั้นยังมีข้อจำกัดอย่างน้อย 3 ประการคือ ประการแรกในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 กลุ่มคือ เป้าหมาย วิธีการปฏิบัติตามเป้าหมายที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และคุณลักษณะของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบไม่สามารถศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรเหล่านี้ได้ ประการที่สองการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและการปฏิบัติตามเป้าหมายด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการถดถอย อาจมีข้อจำกัดเพราะความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายอาจไม่ใช่ความสัมพันธ์ทางบวกก็ได้ ประการที่สาม ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเดิมอาจทำให้การแปลความหมายไม่ถูกต้อง เช่นค่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของผู้เรียนที่มีลักษณะมุ่งตนกับกลยุทธ์ที่ใช้ในการเรียนที่คำนวณได้ที่มีค่าออกมาต่ำ อาจแปลความหมายข้อมูลได้ว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งตนนั้นไม่มีใครใช้กลยุทธ์ในการเรียน ซึ่งจริง ๆ อาจมีนักเรียนบางคนใช้

กลยุทธ์ในการเรียนก็ได้ หรืออาจหมายความว่านักเรียนที่มีลักษณะที่แตกต่างกันมารวมอยู่ในกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งตนก็อาจเป็นได้

จากข้อจำกัดต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นของการศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์แบบเดิม คือการวิเคราะห์องค์ประกอบ และการหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักเรียนกับลักษณะของเป้าหมายที่นักเรียนตั้งไว้ Seifert (1995) จึงพิจารณาปรับปรุงวิธีการวิเคราะห์ โดยนำการวิเคราะห์กลุ่มเข้ามาใช้ในการศึกษา และได้ศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาด้วยวิธีแบบเดิม คือการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบตามด้วยการหาความสัมพันธ์ กับการศึกษาด้วยวิธีแบบใหม่ คือการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบตามด้วยการวิเคราะห์กลุ่ม และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะนักเรียนระหว่างกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า การนำการวิเคราะห์กลุ่มเข้ามาช่วยในการศึกษานั้นจะให้ข้อมูลที่มีสารสนเทศครอบคลุม สามารถอธิบายการแปลผลข้อมูลได้ละเอียดสมบูรณ์มากขึ้น

จากลักษณะของการวิจัยที่ผ่านมาผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าควรวิเคราะห์ตามวิธีของ Seifert ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis = EFA) อาจยังมีข้อบกพร่องผู้วิจัยเห็นว่าการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis = CFA) แทนการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจน่าจะให้ผลถูกต้องชัดเจนมากกว่า และการนำการวิเคราะห์กลุ่มเข้ามาใช้ในการวิเคราะห์ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่หลากหลายและลักษณะพฤติกรรมนักเรียนนี้เป็นแนวความคิดใหม่ ผู้วิจัยจึงสนใจนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาคั้งนี้ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษา กับลักษณะของเป้าหมายในการเรียน ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและตามด้วยการวิเคราะห์กลุ่ม เพื่อให้ได้รายละเอียดในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลถูกต้องและชัดเจนมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะสำคัญของนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งตนและมุ่งงานโดยการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามด้วยการวิเคราะห์กลุ่ม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาการใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิเคราะห์กลุ่มในการศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร ที่มีลักษณะมุ่งมั่นและมุ่งมั่น ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ดังนี้

1.1 ตัวแปรองค์ประกอบ ประกอบด้วย ตัวแปรเกี่ยวกับเป้าหมายในการเรียน และการอ้างสาเหตุ วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร ได้แก่ เป้าหมายการเรียนที่มีลักษณะมุ่งมั่น เป้าหมายการเรียนที่มีลักษณะมุ่งมั่น การอ้างสาเหตุความสำเร็จที่ควบคุมได้ การอ้างสาเหตุความสำเร็จที่ควบคุมไม่ได้ การอ้างสาเหตุความล้มเหลวที่ควบคุมได้ การอ้างสาเหตุความล้มเหลวที่ควบคุมไม่ได้

1.2 ตัวแปรคุณลักษณะ วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้สมรรถภาพของตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การชอบความท้าทาย อารมณ์ในด้านบวก อารมณ์ในด้านลบ กลยุทธ์ในการเรียนขั้นต้น กลยุทธ์ในการเรียนขั้นลึกซึ้ง

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักศึกษาในสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร ที่ศึกษาในหลักสูตรปกติ และนักศึกษาในโครงการศึกษาของบุคลากรประจำการ ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2539 เหตุผลที่เลือกศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นั้น เนื่องจากเป็นชั้นปีที่สูงที่สุดในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งนักศึกษามีวุฒิภาวะสูงพอที่จะรู้ว่าตนเองมีเป้าหมายในการเรียนอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีเป้าหมายในการเรียนต่างกัน อันจะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย